

**ihale Uygulama Projesinde
Yaralan Ancak Teknik
Şartnamede veya Mahal
Listesinde Bulunmayan
İmalatlar (Sayıştay ve Fen
Kurul kararları)**

**ihale Uygulama Projesinde
Yaralan Ancak Teknik
Şartnamede veya Mahal
Listesinde Bulunmayan
İmalatlar (Fen Kurul kararı)**

. Örnek kurul kararı (08/08/2011 tarih ve 2011/18 sayılı YFK kararı)

Konu, ihale dokümanı içerisinde betonarme su deposuna ait sistem detayları ve kesitleri bulunmasa dahi, mimari uygulama projesinde bodrum kat planında su deposunun planlandığı, mekanik tesisat elemanları ek özel şartnamesinde su deposu bağlantısına ilişkin detayların açıklandığı görüldüğünden, bahse konu imalatın ek bir bedel istenilmeksizin anahtar teslimi götürü bedel kapsamında yapılması gerekir.

A Özel idaresi tarafından yaptırılan 208 Yataklı Yurt Binası Yapım işinde;

mimari uygulama projesinde bodrum kat planında su deposunun planlandığı, mekanik tesisat elemanları Ek Özel Şartnamesinde su deposu bağlantısına ilişkin detayların açıklandığı, ancak yüklenicinin ihale dokümanı içerisinde betonarme su deposuna ait sistem detayları ve kesitlerinin bulunmadığını, bu nedenle ilave iş olduğunu belirttiği,

inceleme ve değerlendirme sonucu idarece betonarme su deposu yerine paslanmaz çelik su deposu yapılmasına karar verildiği, bahis konusu çelik su deposu için tespit edilen yeni birim fiyatın uygulama yılındaki birim fiyatlar dikkate alınarak toplam iş tutarına dahil edilmek suretiyle fiyat farkına tabi tutulacağına yükleniciye bildirildiği, yüklenicinin ise bu uygulamayı kabul etmediği belirtilmiştir.

Betonarme yangın su deposunun sözleşme kapsamında olup olmadığı, betonarme su deposu yerine paslanmaz çelik su deposu yaptırılması halinde bedelinin, sözleşme yılı mı yoksa uygulama yılı mı esas alınarak belirleneceği, fiyatının nasıl tespit edileceği hususlarında tereddüde düşülmesi nedeniyle kurula başvurulmuştur.

İşe ait sözleşme de, sözleşmenin ihale dokümanlarında bulunan sözleşme ve eklerine göre toplam bedel üzerinden akdedileceği yer almaktadır. Anahtar teslim götürü bedel işlerde, öncelikle; projede yer alan imalat kalemlerine göre işin şartları belirlenmekte, metrajlar tespit edilmekte ve bu tespitler mahal listelerine aktarılmaktadır. Mahal listelerinin dayanağı olan uygulama projeleri olmakla birlikte istekliler ihaleye yapacakları teklifleri bu doğrultuda iletmiş oldukları varsayılır.

Dolayısıyla, anahtar teslimi sözleşmeye bağlanan bir iş kapsamında yapılması öngörülen bir imalatın, ihale dokümanlarından olan uygulama projesinde, mahal listesinde veya varsa teknik şartnamesinde ayrı ayrı birbirleriyle çelişmeden, detayları ve yapım şartlarıyla birlikte açık olarak yer alması, öncelikle istenilen bir husustur. Ancak bir

imalata, özellikle sözleşme eki uygulama projesinde detaylarıyla yer verilmiş olması hali, o imalatın sözleşme kapsamı dahilinde olduğunun kabulünü gerekli kılmaktadır.

İşe ait mimari uygulama projesi bodrum kat planında betonarme su deposunun hacmi ve yüksekliğine ilişkin detaylar yer almakla birlikte mekanik projeleri sıhhi ve yangın tesisatı akış şeması ve ayrıca mekanik tesisat elemanları Ek Özel Şartnamesinde de su deposu bağlantısına ilişkin gerekli teknik detayların da bulunduğu görülmektedir.

Her ne kadar su deposuna ait detaylarda betonarme teçhizat bulunmamakta ise de, uygulama projesinde bahse konu su deposu için "betonarme" olarak yapılacağının öngörülmüş olması nedeniyle tabii olarak betonarme imalatı içerisinde teçhizatın da olacağı, bu nedenle detaylarda, teçhizatın gösterilme eksikliğinin esas itibarıyla tereddüt oluşturacak nitelikte olmadığı dolayısıyla gerekli

teçhizatın sözleşmenin götürü bedeli içerisinde yaptırılmasının uygun olduğu değerlendirilmektedir.

YİĞŞ'e göre, "idare sözleşme konusu işlerle ilgili proje v.b. teknik belgelerde, değişiklik yapılmaksızın işin tamamlanmasının fiilen imkansız olduğu hallerde, işin sözleşmede belirtilen niteliğine uygun bir şekilde tamamlanmasını sağlayacak şekilde gerekli değişiklikleri yapmaya yetkili olduğu belirtilmekte, yüklenici işlerin devamı sırasında gerekli görülecek bu değişikliklere uygun olarak işe devam etmek zorunda

ve proje değişiklikleri, ilk projeye göre hazırlanmış malzemenin terk edilmesini veya değiştirilmesini veya başka yerde kullanılmasını gerektirirse bu yüzden doğacak fazla işçilik ve giderleri idare yükleniciye ödeyerek proje değişiklikleri işin süresini etkileyecek nitelikte ise yüklenicinin bu husustaki süre talebi de idare tarafından dikkate alınır."

YİĞŞ m.22'ye göre, "belirtilen proje değişikliği şartlarının

gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedellerinin, yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenmesine ilişkin yeni birim fiyatın nasıl tespit edileceği açıklanmıştır.”

Sözleşmesi ve ekleri hükümlerine göre yeni birim fiyat yapılmasının ortaya çıkması durumunda bu fiyatların, YİĞş m.22’ye göre belirlenmesi, sözleşmesine göre fiyat farkı verilmesi öngörüldüğünden, fiyat farkı ile ilgili düzenlemelere riayet edilerek, uygulama sırasındaki değerine göre belirlenerek yeni birim fiyata göre hesaplanması gerekmektedir.

Proje değişikliği nedeniyle yapılmasından dönülen imalat kalemlerinin fiyatları da bahse konu madde hükümlerinin kıyasen uygulanması suretiyle tespit edilmesi ve gerekli kesinti işleminin de tespit edilen bu fiyatlara göre yapılması uygun olacaktır. Kurul tarafından yapılan inceleme sonucunda, betonarme yangın su deposunun sözleşme kapsamında olduğuna, sözleşme ve ekleri hükümlerine göre gerçekleşecek proje değişikliği sonucu sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin yeni fiyatlarının YİĞş’ de öngörülen usul ve esaslar doğrultusunda tespit edilmesi, işe ait sözleşmede fiyat farkı verilmesi öngörüldüğünden, Bakanlar Kurulu Kararına kıyasen uygulanarak yükleniciye ödenmesine, proje değişikliği nedeniyle yapılmasından vazgeçilen iş kalemlerine ait birim fiyatların da, aynı usulde hesaplanmasına karar verilmiştir.

. rnek kurul kararı (22.06.2005 tarih ve 2005/66 sayılı YFK kararı)

Konu, uygulama projesinde yer alan ancak mahal listesinde gösterilmeyen kaplama imalatının götürü bedel kapsamında

yapılması gerekir.

Ana hatlarıyla, KİK'e göre ihale edilen ve Anahtar Teslim Götürü Bedelli olarak sözleşmeye bağlanan işin uygulama projesinin... ve... mahallerinde yer alan, ancak mahal listesinde sadece... mahallinde yer verilen granit döşeme kaplaması imalatının yapımında, uygulama projesinin mi, yoksa mahal listesinin mi dikkate alınacağı hususunda kurula başvurulmuştur.

Anahtar Teslim Götürü Bedelli olarak sözleşmeye bağlanan bir iş kapsamında yapılması öngörülen bir imalatın; ihale dokümanlarından olan, uygulama projesinde, mahal listesinde veya varsa teknik şartnamesinde, ayrı ayrı birbirleriyle çelişmeden, detayları ve yapım şartlarıyla birlikte açık olarak yer alması, öncelikle istenilen bir husustur.

Ancak bir imalata, özellikle uygulama projesinde detaylarıyla yer verilmiş olması, o imalatın sözleşme kapsamı dahilinde olduğunun kabulünü gerektirir.

YİĞŞ'e göre belirlenen imalat kalemleri, idarenin onayı üzerine projeye göre uygulanacaktır.

Sözleşme ve eklerine göre götürü bedele dayanarak anlaşılmıştır. Yani, sözleşme ve eklerinde yer alan iş kalemlerine göre işin şartlarının belirlenmesi, metrajların tespit edilmesi ve bu tespitlerin mahal listelerine aktarılması gerekmektedir. Bu konudaki genel uygulamalar da bu yöndedir.

Kurul tarafından yapılan incelemede, "granit döşeme imalatının, uygulama projesinde... ve...mahallerinde belirtilmesine rağmen, mahal listesinde, sadece...mahalli ile bu mahalde yapılacak miktara yer verilip,...mahallinde yapılacak olan kaplamaya listede yer verilmemiş olmasının bir eksiklik olduğuna fakat uygulama projesinde ayrıntılı olarak gösterilmesi nedeniyle ...mahallindeki döşeme kaplamasının aynı türde yapımının da sözleşme kapsamında olduğuna ve götürü

bedel kapsamında uygulanmasına karar verilmiştir.”

. Örnek yargı kararı (08.02.2005 tarih ve 27644 Sayılı karar)

Konu, ihale kapsamında verilen işe ait muhtemel risk ve doğuracağı bedelin sözleşme bedeline dahil olmasıyla ilgilidir. Sözleşme ve ekleri değerlendirildiğinde teklif verme aşamasında yüklenici yer altına ilişkin analiz yapmak ve ona göre hareket etmekle mükellef olup bölgenin konumu ve hava şartlarına bakmalı, maliyet analizini ona göre yapmalı oluşabilecek muhtemel riskleri göz önüne almalıdır.

İdare de isteklilerin bu koşullara uygun teklif verdiğini varsayarak, sözleşme ve şartname hükümleri karşısında, teklif sahibinin teklif ayrıntılı metrajına dahil edilmeyen hiç bir kalem için ödeme yapılmayacağı, her türlü işin sözleşmeye göre yapılması için teklif edilen fiyatların götürü fiyat olduğu, teklif sahibi her türlü yeraltı şartları ve olası sonuçlarını göz önüne alarak göz önüne alarak teklifini vermiş olduğu, uygulama projeleri ile teklif projeleri arasındaki artı veya eksi metraj farkı çıkması halinde yüklenici firmanın fiyat teklifini değiştirmeyeceğinin kesin olarak belirtilmiş olduğu görülmektedir.

Teknik Şartnamede herhangi bir nedenle kazı işlerinde belirtilen kottardan daha derine inilmesi sonucu fazla kazılan kazı hacminin, mühendisin talimatına uygun bir şekilde grobeton veya uygun bir malzeme ile doldurulmasına ve temel seviyesinde uygun olmayan malzemeye rastlandığı takdirde bu malzemenin mühendisin talimatına uygun şekilde kazılarak yerine beton veya uygun malzeme konulmasına ilişkin tüm masrafların müteahhide ait olduğu belirtilmiştir.

Sözleşmede, yüklenicilerin tüm şartları dikkate almak koşuluyla teklif verecekleri, sonradan maliyet arttırıcı teklifler yapmayacağı, uygulamada teklife göre farklılıklar

oluşmasının fiyatı etkilemeyeceği, yapılan fazla kazı imalatının yüklenici tarafından karşılanması belirtilmiştir.

Yüklenici, belirtilen şartları göz önüne almış olduğu varsayımına dayalı olarak götürü bedelin içinde değerlendirmesi gerektiğinden, söz konusu işlerin sözleşmekapsamında yapılması gereken işler olarak kabul edilmesi gerekmektedir
(SAYIŞTAY).